

Sjöfartsverkets författningssamling

Sjöfartsverkets föreskrifter om statens isbrytningsverksamhet;

SJÖFS 2021:2

Utkom från trycket
den 16 december 2021

beslutade den 13 december 2021.

Sjöfartsverket föreskriver följande med stöd av 5 § isbrytarförordningen (2000:1149).

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas på de fartyg som får hjälp av Sjöfartsverket med isbrytning och andra arbeten som har samband med isbrytning.

2 § Sjöfartsverket ansvarar för och leder isbrytningsverksamheten.

3 § Följande definitioner används i dessa föreskrifter:

1. Med *assisterat fartyg* menas det fartyg som erhåller hjälp av en isbrytare.
2. Med *dödvikt (dwt)* menas den sammanlagda vikten, i ton, av den last och bränsle ett fartyg förmår bära då det nedlastas till största tillåtna djupgående, dvs. lastmärket.
3. Med *föranmält fartyg* menas ett fartyg som anmält sig för assistans i enlighet med vad som anges i 4 kap. 1 §.
4. Med *isbrytare* menas fartyg som är speciellt konstruerat och byggt för att bryta is.
5. Med *isklass* menas förstärkning samt förmåga för gång i is i enlighet med följande isklasser; IA Super, IA, IB, IC, och II.¹
6. Med *konvoj* menas när fler än ett fartyg assisteras av en eller flera isbrytare.
7. Med *isklassrestriktioner* menas trafikrestriktioner gällande isklass.

2 kap. Gränser och ansvarsområden för statlig isbrytning

Allmänt

1 § Statlig isbrytning utförs i svenska kustfarvatten och på sjövägarna dit samt i Vänerm mellan öppet vatten till havs och de farvatten som är skyddade

¹ Bestämmelser om isklasser finns i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:96) om finsk-svensk isklass.

SJÖFS 2021:2

för havsis, drivis, packis eller liknande hinder. Områden för statlig isbrytning anges i *bilagan* till dessa föreskrifter.

Sjöfartsverket kan besluta om att gränsen för statlig isbrytning flyttas med hänsyn till issituationen.

2 § För det fall att vintersjöfart förekommer till eller från hamnar som inte finns upptagna i *bilagan* avgör Sjöfartsverket var gränsen för skyddat vatten går och vilket område som omfattas av statlig isbrytning.

Göta älv, Trollhätte kanal, Södertälje kanal, Mälaren och Ångermanälven

3 § Sjöfartsverket kan besluta om statlig isbrytning av svårare is i Göta älv, Trollhätte kanal, Södertälje kanal, Mälaren och Ångermanälven.

Göta älv och Trollhätte kanal

4 § Statlig isbrytarhjälp lämnas till fartyg, som är lämpade för vintersjöfart, i Göta älv och Trollhätte kanal under den tid då statlig isbrytning utförs i Vänern.

Södertälje kanal och Mälaren

5 § Till hjälp för fartygen under svårare isförhållanden håller den statliga isbrytarhjälpen en ränna öppen för sjöfarten i Södertälje kanal och i Mälarens djupled från Stockholm och Södertälje till Västerås och Köping.

6 § Den statliga isbrytarhjälpen lämnas endast under förutsättning att övrig, för upprätthållande av vintertrafiken på Mälaren nödvändig, isbrytning utförs av de lokala intressenterna, vilket även innefattar att hålla i 5 § angiven ränna öppen en tid oavsett isförhållanden. Den statliga isbrytarhjälpen är att anse som en förstärkningsresurs som kan sättas in när lokala resurser inte räcker till på grund av svårare is. Det förutsätts att lokala intressenter har tillgång till nödvändiga resurser för isbrytning och att dessa resurser även sätts in för att hålla den brutna rännan enligt 5 § öppen. Först när de lokala resurserna inte räcker till på grund av svårare is kan den statliga isbrytarhjälpen sättas in.

Ångermanälven

7 § Till hjälp för fartygen under svårare isförhållanden medverkar den statliga isbrytarhjälpen till att hålla den så kallade basrännan i Ångermanälven öppen.

8 § Den statliga isbrytarhjälpen lämnas endast under förutsättning att övrig, för upprätthållande av vintersjöfart på Ångermanälven nödvändig, isbrytning utförs av de lokala intressenterna, vilket även innefattar att hålla i 7 § angiven basränna öppen en tid oavsett isförhållanden. Den statliga isbrytarhjälpen är att anse som en förstärkningsresurs som kan sättas in när lokala resurser inte räcker till på grund av svårare is. Det förutsätts att lokala intressenter har tillgång till nödvändiga resurser för isbrytning och att dessa resurser även sätts in för att hålla den brutna basrännan enligt 7 § öppen. Först när de lokala resurserna inte räcker till på grund av svårare is kan den statliga isbrytarhjälpen sättas in.

Avgifter för isbrytning

9 § För isbrytning enligt dessa föreskrifter tas ingen avgift ut. För isbrytning på beställning tas en särskild avgift ut i enlighet med Sjöfartsverkets föreskrifter (SJÖFS 2021:3) om taxa för isbrytning på beställning och mot ersättning.

3 kap. Förutsättningar för att erhålla assistans

1 § För att ett fartyg ska kunna få hjälp av Sjöfartsverket med isbrytning eller annat arbete som har samband därmed, ska fartyget uppfylla följande villkor.

Fartyget ska ha minst den gällande finsk-svenska isklass² och den dödvikt (dwt) som gäller för ett visst vattenområde enligt av Sjöfartsverket utfärdade gällande isklassrestriktioner³.

Fartyget ska vidare i övrigt vara lämpat för vintersjöfart. Med det menas bl.a. att fartyget ska ha väl fungerande anordningar för assistans, att fartygets skrov, maskineffekt, utrustning och besättning ska vara anpassat för och i sådant skick att gång i is inte äventyrar fartygets säkerhet.

2 § Sjöfartsverket kan vägra att lämna statlig isbrytarassistans till fartyg som inte uppfyller de i 1 § angivna kraven eller om det annars föreligger skäl att anta att fartygets lämplighet för gång i is är sämre än vad i allmänhet förutsätts gälla för fartyg tillhörande samma isklass.

3 § För det fall ett fartyg inte har föreskriven finsk-svensk isklass kan Sjöfartsverket besluta att fartygets isklass ska anses vara ekvivalent och därför godtagbar.

4 § Fartyg med begränsningar i sitt fartområde och bogserbåtar med släp, d.v.s. pråmar som är kopplade med vajrar eller trossar, kan inte påräkna statlig isbrytarassistans.

5 § Vid vintersjöfart i områden för vilka särskilda trafikrestriktioner inte utfärdats gäller följande.

1. Fartyget ska ha högsta klass hos ett av flaggstaten godkänt klassificeringssällskap eller konstaterats ha motsvarande konstruktion och styrka vid en verkställd sjövärdighetsbesiktning,
2. Fartyget ska ha ett framdrivningsmaskineri med en effekt som gör det möjligt för fartyget att ta sig fram genom lättare is och i bruten isränna inomskärs utan isbrytarhjälp,
3. Fartyget ska vara på minst 500 dwt, och
4. Fartyget ska ha sådan stabilitet, även då det för däckslast, att det tål viss nedisning utan att risk för kantring uppstår.

² Föreskrifter om isklass ges i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:96) om finsk-svensk isklass.

³ Information om aktuella trafikrestriktioner kan fås på Sjöfartsverkets hemsida, www.sjofartsverket.se/vintersjofart.

4 kap. Anmälningsskyldighet

1 § Ett fartyg på resa till en svensk hamn för vilken trafikrestriktioner gäller ska anmäla sig till Sjöfartsverket enligt vad som närmare anges i Underrättelser för sjöfarande (Ufs) bilagan Vintersjöfart.⁴

Anmälan ska innehålla fartygets namn, signalbokstäver, nationalitet, destination och beräknad ankomsttid samt aktuell fart. Vid anmodan ska ytterligare uppgifter lämnas.

Om ett föranmält fartyg avbryter eller ställer in sin resa ska Sjöfartsverket underrättas på samma sätt som anges ovan.

2 § Ett föranmält fartyg ska hålla fortlöpande radiopassning på anvisad kanal.

3 § Befälhavaren på ett föranmält fartyg ska följa de anvisningar om samlingsplats, avgångstid, färdväg samt om plats i assisterad konvoj. En sådan anvisning kan innebära att assistans lämnas till annan hamn än i föranmälan angiven destinationsort.

5 kap. Anvisningar för assisterade fartyg

1 § Vid isbrytarassistans ska det assisterade fartyget särskilt iaktta följande.

1. Hålla noggrann utkik efter signal från isbrytare eller från annat fartyg i konvojen.
2. Hålla ständig passning av VHF på anvisad kanal.
3. Fartygets framdrivningsmaskineri ska ständigt vara klart för snabb manöver.
4. Befälhavaren på isbrytaren avgör när fartyget ska bogseras.
5. Fartyget ska vara berett att när som helst göra fast eller kasta loss bogservajer.
6. Fartyg som bogseras av isbrytare får endast använda framdrivningsmaskineriet enligt närmare anvisningar från isbrytaren.
7. Om fartyget springer läck eller lider annat haveri ska detta omedelbart meddelas isbrytaren.
8. Fartyg som navigerar i isfarvatten ska, för att kunna påräkna isbrytarassistans, vara utrustat med kraftig strålkastare. Fartyg i konvoj som fastnat i isen ska dock hålla strålkastare släckta.
9. Fartyg skall kunna använda full maskinstyrka vid gång i is eller under assistans.

2 § Fartyg som inte följer anvisningar från Sjöfartsverkets isbrytningsverksamhet kan inte påräkna statlig isbrytarassistans.

3 § Om så krävs kan ett fartyg med hänsyn till sjösäkerheten, säkerheten för miljön eller en effektiv isbrytningsverksamhet komma att erhålla isbrytarassistans före andra fartyg.

⁴ Underrättelser för sjöfarande (Ufs) bilagan Vintersjöfart kan beställas från Sjöfartsverket, tel. 0771 – 63 25 25 eller läsas på www.sjofartsverket.se/vintersjofart.

6 kap. Anvisningar för isbrytarombud

1 § Av Sjöfartsverket utsett isbrytarombud har till uppgift att:

1. fungera som kontaktperson mellan lokala intressenter och Sjöfartsverkets isbrytningsverksamhet
2. anmäla när händelser som påverkar vintersjöfarten inträffar
3. informera berörda parter om pågående och väntad sjöfart
4. sprida information från Sjöfartsverkets isbrytningsverksamhet till sjöfartsintressenterna i sitt område
5. vara behjälplig när isbrytare anlöper hamn för proviantering, bunkring, besättningsbyte etc.

Denna föreskrift träder i kraft den 1 januari 2022, då Sjöfartsverkets föreskrifter (SJÖFS 2011:1) rörande statens isbrytarverksamhet ska upphöra att gälla.

På Sjöfartsverkets vägnar

KATARINA NORÈN

Bilaga**Gränser och ansvarsområden för statlig isbrytning**

Nedan anges för respektive angiven hamn gränsen i vatten för den statliga isbrytningen. Vid vissa tillfällen kan svårare is förekomma innanför dessa gränser och då kan Sjöfartsverket besluta att flytta gränsen med hänsyn till denna.

För hamnar som inte anges här, men som har vintersjöfart, avgör Sjöfartsverket var gräns för skyddat vatten går.

Hamn	Yttre gräns för skyddat vatten
Karlsborg	Halsöklippor – Mellangubben
Luleå	Vitfågelrännan SÖ – 550m SSO Vitfågelskäret
Haraholmen	Löngrund – Jävrehäll
Skelleftehamn	Gåsörens fyr – Sör-Olsgrundens fyr
Holmsund	Fjärdgrundens fyr – Bredskärs nordudde
Rundvik	Latituden genom Dropparna (N 63 26,2)
Husum	Husums fyr – Årskärgrundet
Örnsköldsvik	Hörnkatens ostudde – Buröns ostudde
Härnösand	Härnös nordudde – västvert till fastlandet
Ångermanälven	
Via Sannasundet:	Latituden genom Strinningen (N62° 41,3')
Via Storfjärden:	Nord resp. syd om Storholmen
Sundsvall	Nyhamnsudden – Raholmsgrundens Kl
Klingerfjärden	Latituden genom Aldernäset (N 62° 27,0')
Hudiksvall	Latituden genom Enbärsskäer (N 61° 39,8')
Iggesund	Bocksöns västudde – rakt nordvert
Söderhamn	Tvärs Otterhällan; vid packis in till Branthäll
Ljusne	Storviksrabben – Lekskären – Storgrytans fyr
Norrsundet	Björns båk – rakt nordvert
Gävle	Tvärs Ytterriskan
Skutskär	0,2NM NO Maderö pirnockar
Öregrundsgrepen	
Norra inloppet	Dummelgrund – Gräsö
Södra inloppet	Vässarö sydudde – Långgrundets nordudde
Stockholm	
Arholmaleden	Näsklubbens fyr – Högskärs fyr
Söderarmsleden	Tvärs Lerskärsgrundets fyr

Hamn	Yttre gräns för skyddat vatten
Sandhamnsleden	Sandöns västsida – Ädkobben
Södra infartslederna	Ö Röko – Finnhällorna
Södertälje	Tvärs Rökogrundet
Oxelösund	Klasholmen – Barrviksudden
Norrköping	Kungshamns övre – Falkens grund
Västervik	Tvärs Västerbådan
Simpevarp	Angöringsbojen
Oskarshamn	Tvärs Stötbottens fyr
Jättersön	Tvärs Sandö Västra
Slite	Tvärs Enholmens södra spets
Kappelshamn	Prickrännans yttre prickar (N 57° 51,4')
Visby	Yttre pirarmarna
Klintehamn	Väst om longitud O 18° 08,5'
Kalmar (från syd)	Trädgårdsgrund
Bergkvara	Ost om longitud O 16° 08,6'
Karlskrona	Försänkningen
Karlshamn	Tvärs Ortholmens fyr
Stilleryd	Tvärs Bosaflätt
Sölvesborg	1,3 NM SO Tunören
Åhus	S Karens enslinje (ost om longitud O 14°23,6')
Simrishamn	0,15 NM O pirnockarna
Ystad	Yttre pirnockarna
Trelleborg	Yttre pirnockarna
Limhamn	Öns nordudde
Malmö	Malmö vågbrytarbank
Landskrona	Tvärs Pilhaken
Helsingborg	Yttre pirnockarna i respektive hamn
Höganäs	Klackarevet (O 12° 32,2')
Halmstad	Hamnpiren
Falkenberg	Yttre pirnockarna
Varberg	Hamnpiren – Klöven
Göteborg	
Södra inloppet	Tvärs Valö fyr ; Tvärs Buskär Knöte
Västra inloppet	Vinga - Invinga
Norra inloppet	Tvärs Stora Oset ; Sillesund
Marstrandfjorden	Skallen – Truskären Kl
Rönnäng	Tvärs Eggskär
Skärhamn	Tvärs Inre Systems Kl
Uddevall	Islandsberg – Gullholmen
Lysekil	Flatholmen – Stångholmen ; Tvärs Islandsberg
Brofjorden	Grötö – Lindholmen
Smögen	Hamnskär – Stenskär
Strömstad	Holmen Grå – N Öddö
Åmål	Tvärs Fogden
Gruvön	Tvärs Risnäsudde
Karlstad	Tvärs Söökoja

SJÖFS 2021:2

Hamn	Yttre gräns för skyddat vatten
Kristinehamn	Lat. genom Gossen Kl - Vilbskär
Otterbäcken	Fällholmen - Marpilen -Sjötorps Svartskär
Mariestad	Onsösundet
Hönsäter	Yttersta prickparet
Lidköping	Yttersta prickparet
